

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-bivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: kinevezések 's előléptetések; Országgyűlési követek; Mély számoló tanítványom. II. gr. Széchenyi-Istvánról; budapesti napló (fővárosi élénkség, család-szegényítő mulatozások, irodalmi ujdonságok, pályazenemű-jutalmazás a színházban, színházi krónika) pesti műegylet; pozsonyi versenyegyesület; tolnamegyei követválasztás 's utasítás; Zalamegyei követválasztó közgyűlés 's corteszi vérengzés vizsgálatának eddigi eredménye; Szatmármegyei előleges követutasítás; eperjesi követválasztás 's nyilvános köszönet; szeged-városi követutasítás pontjai.

Spanyolország: Ministerségi ármánykodás; megújuló vallásosság jelei, d. Francisco infans törekvéseit Espartero ellen.

Anglia: Indítvány O Connell izgatása ellen; gabonatörvény elleni gyűlések, Tabetti.

Franciaország: a király névnapja; jótékony vásár a guadeloupei károsultak fölségelésére
Értesítő.

Magyarország és Erdély

Ő cs. 's ap. kir. fels. april. 29ki határozata által Conrad András erdélyi főkormányzékai tanácsost azerdélyi k. kanzel udv. tanácsossá nevezni; Tretter Gy. sz. kir. Pest városa tanácsnokát nemesi czimerlevéllel megajándékozni; az egri főkapitányban megüresült kanonokságra Léva y Sándor érseki kanzellária igazg. kinevezni; végre Hrk János rimabrezói tanítót, és Kratz Ignác budavárosi polgárt szalagról függő kisebb aranyéremmel méltóztatott legk. diszesíteni.

A diósgyőri vas-szer-felügyelőségre Amón Károly ottani ellenőr, 's az aranyidkai másod-ellenkezelő-tisztségre Pettkó János, alsó magyarorsz. kir. bányászgyakornok alkalmaztatott. Sándor József, magy. kir. udv. kamr. titoknok f. hó 2d. meghalálozott.

Országgyűlési követek: Turócmezgye részéről: Ruttkay Károly 's Rakovszky Adolf; Torontálról: Hertelendy Miksa t. 's Karácsonyi László m. alispán; Lőcseéről: Andaházy Imre városbíró; Ujbányaéről: Tarkovich József aljegyző; Ujvidékéről: Polzovics Gábor és Herger Pál tanácsnokok; Sz. Györgyéről: Koleszik Károly főjegyző és Barabás István városkapitány; Szakolcaéről: Buzinkay János tiszti főügyész; Győréről: Zanthó Mihály kapitány és Hergeszell Ferencz tan.; Székesfejerváréről: Say József és Eischl Ján. főjegyző; székesfejvári káptalanéről nem Korizmic Antal hanem Petrik Ignác; Pozsony városáról: Neszter József tan. és Dobrovics Mihály ügyvéd maj. 10kén.

Mély számoló tanítványom.

II.

„B. Wesselényi az adóról és gyanusítások“ vezércikkében egykori elveim tanítványának ismeri el magát a pesti hirlap szerkesztője. Egykori? Mit akar ezzel a gyanusítások megvetője, de azokkal még is szüntelen és így ügyesen élő mondani? Hiszen csak kevéssel ezelőtt őszinte (!) hálát rebegett a nagy isteneknek — és e nagy! eset igen megérdemelte a nagy pathost — hogy minden (!?) elveit osztom, de csak a modorban különbözöm; azóta pedig, mert elvekről valóban egy szót sem szólottam, mindig csak szalmacséplésről vádol, miután, mint ő állítja, nem hoztam fel semmi újat. Mikép van tehát, hogy egykori elveim tanítványának vallja egyedül magát? Tán azon kisudvariasságból, melly igaz nem jár becsületes bagariában, de ki-kinyuló mephistophelesi körmöcskéken, hogy mikor én politikám változékonyágát tüzém ki themául, és ő azt függeszti hozzá: „és legyen neki ön hite szerint“ elveim szilárdaságát, t. i. az ember saját legszentebbét, gyanusítsa?

Ámde hagyján. A megszorult tanítványom — ki abstract általános állításokat, mert fényesek valának, fel bírta rogni, de most midőn a cselekvés, a kivitel ideje volna itt, nem képes, mit minden sorával elárul,

az abstract fogalmakat magyar szövevényes viszonyinkhoz illeszteni — a szegény felszines tanítványomnak, mondom, ki engem ellenének nevez, holott szabatosabban tán dorgálójának kellene inkább neveznie, meg kell illy maga körüli vagdalózásokat bocsátni; mert valóban nem kellemes dolog zátonyon ulni, és legalább a kebelben levő „kis bíró“ előtt el nem titkolhatni egy kis ügyetlenségi mea culpa-t.

„Minden ember legyen a törvény előtt egyenlő.“ A bűn úgy lakoljon mint jutalmaztassék meg erény egyiránt, bármily alacsony bármily magas fokon létezzék is.“ A haza terheihöz mindenki járuljon, figurative szólva, vállalainak szélessége szerint.“ Kellő kihallgatás nélkül senki ne ítéltessek el 'sat.

Ezek olly elvek, melyekben nemcsak én, nemcsak a pesti hirlapszerkesztője, de minden becsületes és egyszersmind józan — mi nem mindig synonymon — ember megegyez.

A különbség csak az, hogy az entusiasták — kiknek sorába nemcsak a pesti hirlap szerkesztője, de fájdalom! azon tekintély is sorozandó, kit az érintett cikkben felhoz és ki legközelebbi munkája által újabb bizonyosságát adá, milly nemes, milly szeretetre méltó kedély, de viszont milly ábrándteli politicus — az entusiasták, mondom, valami nagy és dicső czélt maguknak kitűzvé, ha így mondhatni, egy széllel minden közbenfekvő révből kikötés nélkül vágynak eljutni Utopia vagy legalább Golkonda *) virányhoz; a gyakorlatibb becsületes emberek viszont velem együtt szinte Golkonda és Utopia felé tartják a kormányrudat, azon ideális irányvég felé, hol az emberi nem, magasztos czéljének megfelelően, noha külön nemzeti családokba szakadozva, végre elérendi rokon családsági szabad kifejlését; igen saját keblünk is nem kisebb czél után sovárog, csak hogy apályt, dagályt, a hajónak, melyben ülünk, minőségét 'sat., vagy inkább: a magát tül-él 's ekkép roskadozó alkotványunkat, nemzetiségünknek ha nem is éppen olvadó de igen kétes létét, heterogen elemekkel egybekötöttségünket, társasági viszonyaink elválasztó falait 'sat., kellő tekintetbe vevén, ugy remélünk egykor kiköthetni végczélunk üdvpártjára, valamint az indiai hajós is, mielőtt Calcuttába érkezik, Sz. Helenán, a Jöremény fokán 'sat. kikötni kénytelen, hahogy életben vagy csak valaha is czélt érni vágyik.

Ha tehát a p. hirl. szerk. nem szegényleni egykori tanítványomnak vallani magát, higye el, nincs oka szégyenlenie mostaninak is nevezni magát; mert nemcsak hogy nem változtatám véreim felemelését tárgyazó elveimet, de azok mind szilárdabbakká váltak keblemben. 'Shavan ok min egy kissé pirulnia, az talán az volna, hogy tanítványom léte — minék egyebiránt soha el nem ismertem — a gyakorlati élet mélyeibe soha nem bírván leszállani, olly kevéssé okult politikában, és a szerepeket ez esetben is megfordítván — mi a mai számos bajoknak egy főbb oka — ő a tanítvány ad nekem tanítójának tanácsot, mielőtt — éssit fekszik a furesa, mert a tanács, bárhonnan jö, ha jó, elfogadható — mielőtt két év lefolyta alatt, mint maga megvallja, bőven adott csak egyetlenegy tanácsomat is valódiilag követte volna.

'S most lássuk, mit tanácsol a szerény tanítvány? Csak azt, hogy miután én őt 's elvbarátit kivétel nélkül csak nem tarthatom trágyának — hol mondom én ezt? találd fel olvasó, ha feltalálhatod, v. nem bánom csavar elé ha csavarhatod, o veritas — „illendőbbé vagy csak enmagamhoz illőbbé változtassam irántuki modoromat.“

'S tudom, a nyájas olvasók nagyobb része a pesti hirlap szerkesztőjének állását velem szemközt sokkal méltányosbnak hajlandó hinni — fo hochherzig, fo

*) Utopia meg Golkonda regékben és mesékben idealiter földi paradicsomként hozatnak fel, hol az emberi nem sorsához kötött ezer viszontagságiból kivetkezve zavartalan élvezi az élet minden kéjeit. Gyarló létünkkel fogva egyik sem érhető el. Ámde azért mindenki tartozik embertársaival együtt, mennyire csak lehet, közelebb jutni ezen képzeleti ké virányhoz.

viel Demuth, fo viel Selbstverläugnung — mint az enyimet ő neki átellenében; enyimet, ki csupa gúny, szálla, ironia, vagyok,

„Miért támadja meg Sz. szünet nélkül K-t, holott ez őt soha nem bántja; milly gyűlölet, milly irigység 's ekkép milly szűkkeblűség! Ugyan mit vétett K. Sz-nek, 's nem tett é engesztelésére mindent?“ — ez a köztüki vita fölött, mondhatni, köztélet. Igen jól tudom. Ámde igazságos é ezen itélet? Lássuk csak.

A pesti hirlap szerkesztője soha sem vétett ellenem. És ezt felette bánom; mert ha az, mit neki szemére hányok és mindig hányni fogok, csak ebből állana, hogy t. i. személyemet bántá meg, személyem ellen vétett, o akkor boldog volnék és ellene, tüstint kiengesztelődve, de soha egy szót sem emelek.

Ő azonban nem személyemet sérté, hanem mind azon ültetvényben, mellyet saját hozzájárulással nem egy hű kedély számos évig ápol, 's melly nem volt sajátunk de a hazáé, 's ezért hasonlíthatlanul magasb mint saját érdekünk, nemcsak szerfelett ügyetlenül gázolt, de honunk azon reményinek is nagy számát magához, t. i. csaleszméihez, csábitá, kik véreim jövő sorsát tartják kezükben, 's kikben megengedem minden erény van, csak türelem, józan tapintat és onmegtagadás nincs elég; mik nélkül a magyar, habár fejére áll is, mai időkben semmiben de egy tapodtat sem halad.

Ő ellenem kinem kel, eljárásomat nem korholja 'sat. Igaz; de csuda vagy méltányosság é ez? Hiszen én nem rontám meg éltének legszebb reményeit, élte szakadatlan fáradoalmnak már már csirázni kezdő ültetvényeit.

Én vagyok az, ki őt kérdőre vonja, ki őt mint maga vezette de soha nem volt tanítványomat korholja, mikép batorkodott készületlenül tek. Pulszky Ferencz úr a „Bierteljahrschrift aus und für Ungarn“ című német folyóirat legközelebb megjelent 2dik füzetében mint igen naiv megvallja, sőt ugy lát-szik, ezt nagyobb kitüntetésére hozza fel! — annyi arrogantiával olly munkához fogni, mellyhez nem ért 's a mellyben sikeres vagy sikertelen eljárás van kötvé véreim megmentése vagy meggyilkolása?

Valóban furesa követelés, hogy illy körülmények közt, midőn én nemcsak egész politikai pályám eredményit — mi fel sem volna veendő — de honunk olly szépen fejledezni kezdett létét halálos sebekkel megrakva látom, annyi béketüressel 's ekkép méltánylásnak látszó komolysággal viseltessem a mindent összekeverő tanítvány iránt, mint a mennyit nekie irántam mutatnia kell, ha lehető legneveltségesebb állásba tenni nem akarja magát.

A néző sokaság azonban — ki ezen előzvényeket nem szokta figyelemre venni, és puha szívével fogva, mellyet nem mindig kormányoz elég ítélőtehetség, általján véve több sympathiát érez a sujtottal, mint a sujtóval; bármily nagyon megérdemli is az első és gyöngéden szolgáltatja is ki ezen utolsó a sujtást — a néző sokaság, mondom, illyesekben nem kompetensitől, és csak a később kor fogja eldönteni, mi azonban nem tántorít, valljon személyes düh, irigység vagy véreim megmentését 's honunk javát szomjazó keblem érzeteti é velem a p. h. - pot boszorkánykö gyanánt, mint azt az érintett lap szerkesztője valóban igen a propos és olly graphice, mint én soha nem lettem volna tenni képes, saját maga kereszteli.

Ámde a pesti hirlap szerkesztője, ki nagyon jól tudja, hogy ő a megrontó és én a védelmező, ne csudálkozzék, ha én mint veteran hazafi, 's maga elismerése szerint egykori tanítója, sok teketória nélkül neveltség szinpadára — oda t. i. hová illenek — állítom véreim és honunk megsemmisítésére vezető kísérleteit.

„Ha Eduard és Kunigunda-féle tömjenzőimnek még gyarlóságaim iránti bókjait is nem vagyok elég hiú közvéleménynek tartani“ — mellyre én, közbevető-

leg legyen mondva, hogy igen sok pondust állítok, mint tudva van — így mond tovább a pesti hírlap szerkesztője, három dolgot lehetetlen meg nem győződnem. 'S ugyanis, „egyik az: hogy eddigi Journalistai módorommal az olvasók legnagyobb részének vagy csak undort, vagy unatkozást okoztam; másik az: hogy a pesti hírlapnak sem erkölcsi sem anyagi tekintetben csak egy hajszálnyit sem ártottam; harmadik az: hogy hazámfiainak irántami jó véleményükben, 's mind fent mind alant magamnak Journalistasággal többet ártottam, mint mennyit legnagyobb ellenségeim tíz éven át árthattak volna.“*)

Mi az undort és unatkozást illeti, melyet cikkeimmel olvasóimnak okoztam, el akarom hinnii, hogy ez úgy van; ámde azon gyógyszer, mely a bolondgomba ellen — mert mondják, hogy ennek ize igen kedves, kivált az azt nem mindig ismerő kiskorú néposztálynál — egyedüli biztos specificum, felette keserű 's bevétele éppen nem kellemes időöltés, haszna pedig csak később mutatkozik. Egyébiránt nem minden halandóra mosolygott a humor nemtője, és nem mindenkinek homlokára süte dörgő Zeus a sebes lábú Peleusnak „nélkületek sőt ellenetek ha kell“ agg Iliont ledöntő haragát.

Azon állítását tekintve tovább, hogy a Hírlapnak nem ártottam, igen örülök; mert soha nem volt czéлом a Hírlapnak és az abba dolgozóknak ártani, sőt ellenkezőleg ez esetben is hasznot hajtani kívántam, mit adjon isten, 's ne csak hogy a hírlapi társulat pénzszerénye duzzadozzon, — mi egyébiránt nem mellékes tekintet 's tökéletesen elvem szerinti, hogy minden becsületesen fáradozó kellőleg megarassa munkájának díját — de az érintett társulati fők is, respectiv gazdáiknak a magas paripárul leszállta után, mindinkább kiduzzadozzanak a gyakorlati élet politikájára.

Mi végre azon állítását illeti nyájas tanácsadómnak, hogy sem fent sem alant magamnak nagy hasznot nem tettem, ebben tökéletes igazsága lehet tanítványomnak. Nekem azonban, kéjézzel állíthatom, egész politikai pályámon soha a fent meg alant irányul nem szolgált, hanem mindig csak a „ben t“, t. i. becsületes meggyőződés. 'S ebben a p. hírlap szerkesztője, igaz, sokkalszerencsésb volt mint én. Ebben diadalosan 's vajmi ügyesen meggyőző tanítóját a tanítvány! Csak az kár, hogy midőn engem sujtani vélvén, önálló becsületes emberre nézve lehet legmagasb dicsérettel jutalmaz meg, maga magát árulja el, mintha en dermiére analyse mesterséges uton ugyan, melyet mindenki fel nem fog — mert a martiri komédiák kulcsa rendszerint titkos — „magája“ volna előtte habár rejtett de azért mégis legfelsőbb szempont, és nem „hazája“. (Folytatása jövő számban).

Gr. Széchenyi István.

Budapesti napló. Fővárosunkban múlt héten igen nagy élénkség uralkodott, a hazá minden részeiből ide sereglettek ugyanis az országgyűlési követek, 's a kivált magyar szabók 's gombkötők és szücsök ugyancsak gazdag szüretnek örvendeztek, mert az öltözetekre nézve alig uralkodott még az eddigi országgyűléseken nagyobb lényűzés, mint most, épen most, midőn a magánybirtok nem megvetendő része csödpér alatt van! Korunk felszeg fölültelességeinek egyik kitűnő bélége most ezen lényűzés, valamint öltözetben, úgy az élet egyéb külségeiben is, míg a belső életre, a műveltséget értjük, annál kevésb gond fordítatik. Minden évszak új divatot hoz, mely alig tart három hónapig 's ki azt nem követi, azt rendszeren mindenütt lenézik, míg a divat majmolója mindenütt kedvességet lel, habár csak azért van is soknak feje, hogy legyen kálapját hová tennie. E' ferdeség még azokat is, kik különben elég józanok az illy semmisségeken nem kapni, kényszeríti gyakran erejük fölött költeni, 's e' fonák irány számtalan családi boldogságnak ássa meg sírját. Most ismét új neme kezd lábra kapni az erszénylappasztásnak, mely alkalmasint számos ház előtt fogja majd a csödületi dobát megpördíttetni, 's ez a kerti mulatozás. Számos család van már, melynek saját szállásán az étel jól sem esik; kerlbe siet, 's a' számotagból áll család már csak belépti díjúl is néhány huszast fizet, azonkúl a' többnyire rosz ételekre is annyit költ, hogy egyetlen illy estelizés díjából legalább 3 napig élhetne otthon. Azonban a' pénzfecsérlésen kívül még más rosz következménye is van ezen kóros szokásnak, mely nemcsak a' szegényebbeket, hanem a' vagyonosakat is érdekli, 's ez: elszakás a' csöndes háziasságtól. Ne gondolja ez állítást senki tulzottnak, hanem tekintsen mélyebben a' családi élet titkaiba, és sajnósan

*) Lásd a' pesti hírlap 245d. sz. első hasábját.

fogja tapasztalni, hogy számos nő, korábbi szokása következtében, saját négy fala közt egyáltalában nem bírja magát boldognak érezni, mi azután az egész ház életre káros befolyást gyakorol, 's alkalmasint egyik oka még annak is, hogy újaink napról uapra nagyobb mértékben kezdnek a' nősülettől idegenedni. — Szombat Gusztávtól e' napokban jelent meg „A szenvedélyes diányész“, mely könyv mind azokra nézve valóban nélkülözhetlen, kik a' diányét nemcsak enni, hanem természetni 's nemesíteni is szeretik. — Hálából szinte e' napokban érkezett „Szózat a' magyar és szláv nemzeti-ség ügyében“ b. Wesselényi Miklóstól, nSr. 24 iv, ára 2 fr. 40 kr.; a' könyv tartalma leginkább a' moszka befolyás veszélyességét tárgyalja, és simulást ajánl a' német elemhez. Mi az elsőtől nem igen félünk, mert onnan csak nyers erő fenyeget, mely legroszabb esetben is csak megsemmisíthet, de nem olvashat át, mint a' német elem, mindélfogást ezen utóbbi veszélytől sokkal inkább kell tartanunk, mint az elsőtől, mert az elnémetesedés mindennapi nálunk, de az eltótosodásra alkalmasint nemigen tudnánk példákat idézni most. — F. hó 10kén ritka ünnepélynek valánk tanui a' nemzeti színházban; ekkor adatott ki ugyanis a' 20 arany jutalom Vörösmarty „Szózat“ című költeménye zenéjére, mely a' beküldetett 22 pályamű közt legjobbnak ítéltet; 3 zenemű adatott elő ezen este, az első, Thern Károlytól, igen jellemtelen volt, mert minden 2ik versszakot vígan adott elő, mísem gondolva a' költemény lángszavaival; a' megjutalmaztatott zenemű, Egressy Benjamtól, annyiban sokkal jobb, mivel népiesb jelleme alapszik, ámbár meg kell vallanunk, hogy a' szöveg minden fordulatának ez sem felelt meg, e' fölött főleg másik része egy igen ismeretes népdal zenéjéből van csipegetve 's így az életbe alig fogátmehetni, egyébiránt mégis összetűzött népdali reminiscenciái miatt olly népies szemléli, hogy zajosan ismételtet; a' 3dik Fáy Gusztávtól, inkább Cantate, mint népdal, 's így a' kitűzött feladatnak nem felelhetett meg, ámbár különben néhány igen jól sikerült fordulat van benne. Örömmel mondhatjuk, hogy színházunk olly tele volt, mikép azt már rég nem szemléltük, mi világosan tanúsítja, hogy közöns. mindent kitűnő figyelemmel kísér, mi nemzeti, 's ez intésül szolgálhatna színésznőknek, hogy kissé több szeretetet tanúsítsanak már valahára eredeti színművek iránt, mint eddig, 's különösen jutalomjátékul iparkodjanak eredetit adni, az örökös fordítások helyett, melyek legújabb időkben gyakran üresen hagyják a' színházat, sőt több közülök meg is bukott. Bartay igazgató urnak a' nevezett este bizonyosan hálát biztosít a' közönség résziről. Egyébiránt halljuk, hogy Erkel karmester is irt a' Szózatra zenét, melyel azonban nem versenyzett, 's egyszersmind tudjuk, hogy e' zenemű Vörösmartynek legjobban tetszett; igen kívánatos tehát, hogy Erkel szerzeményét is minél előbb hallhassuk nemzeti színházunkban. — Egressy Benj. és Szerdahelyi „Magyar dalvirágok“ című népdalokat indítottak meg, melyek füzetenként 's igen csinos kiállításban jelennek meg. Az első füzet minden pesti műárosnál kapható, 's e' szép vállolat mindenestre pártoltatást érdemel. — Dr. Taubner Károly, a' m. tud. társ. ltagja, olaszországi táboripappá választatván, az itteni evang. gymnasiumban viselt rector-tanítói hivataláról, 's egyszersmind a' „Protestans Egyházi 's iskolai lap“ szerkesztésiről lemondott. Tanítószékét, helyettesítés útján, Vajda Péter látja el, 's az ev. felekezeti örömmel fog ezen ideigl. választásban megnyughatni. — Játékszíni krónika: nemzeti színpadunkon f. hó 5én adaték „Londoni koldusok“ dráma 5 felv.; 6ikán „Alvajáró“ dalj. 2 felv.; Lutzer Jenny a' czímszerepben ismét lelkesülte ragadá a' nagyszámú közönséget; 7én „Fiesco“ szomoruj. 5 felv.; Sikán Lendvayné jutalmaul bérszűnettel először „Páris éjjel“ népdráma énekekkel 5 felv.; nézők a' folytonos esőzés daczára is nagy számmal; Lendvayné versekkel tisztelteték meg; a' dráma nagy tetszéssel fogadtatott, kívánatos azonban, hogy komolyabb részei jóval kurtittassanak meg; 9dikén „Szebeni erdő“ színj. 4 felv.; 10ikén először „Mérgek nő“ vigj. 1 felv., és „Földszint és Lebuj“ vigj. 1 felv.; mind a' kettőt francziából ford. Díjós, közben, mint már említők, Vörösmarty Szózatának előadása; 11én Lutzer Jenny jutalmaul bérszűnettel „Belizár“ dalj. 3 felv.; a' jutalmazott énekesnő Antonina, Deus Eliza pedig Irene szerepében lépett föl. —

Ma vagy is máj. 14kén Ördög Robert dalj. Izabella egész szerep-éneklését Lutzer Jennik a. bécsi cs. kir. kam.-énekesnő magyarul adandja elő a' t. közönség elve növelésére.

A' pesti műegyesület f. évi május 14ikén délelőtti 9 1/2 órakor, 1841d. évi műlap-választás, jövő egyesületi évekre új aláírás-gyűjtés módja 's más ezen in-

tézet lényegét érdeklő k'rdések meghatározása végett, a' nemzeti casino teremében közgyűlést tartand, melyre a' t. cz. részvényesek minél számosabban megjelenni kéretnek. Az igazg. választm. rendeletéből.

Ritter Sándor egyes. titoknok.

A' pozsonyi verseny-egyesület f. hó 21kén délelőtti 10 órakor a' pozsonyi casino teremben tartja ez idei tavaszi közgyűlést, melyre minden t. cz. részvényes hivatalos.

Zala-Egerszegi követválasztási közgyűlés. Sümeg május 2án. A' Journalistának tágas mezején lehet valamely tárgyat úgy kiemelni, vagy ellenkezőleg szépiteni, hogy a' részrehajlatlan szem- és fültann gyakran alig ismer a' történetekre; igaz, hogy egy levelező helyzete nehéz, mert közlést, ha bár meggyőződése elleniek is a' tények, úgy kell szerkesztenie, hogy azokból a' párt embere ne ríjon ki, de ezt igazság nyomán menve elkerülhetni 's mi is valamint eddig ugy mostis elkerüljük annyiban, hogy Zalamegyének bármely színvegyülete sem fog belénk köthetni. Ezt előre bocsátni szükségesnek véltük, mert megynék jelen csiklandós korszakában közlésinkre igen sok 's talán farizeus szemek is függesztetvék. Követválasztási gyűlésünket főispán gr ur ő kegyelmessége apr. 24kén reggeli 10 órakor nyitotta meg, előadván a' nap fontosságát, 's a' k. kir. meghívó levél következtében a' KKt és RRT minden kijelölés nélküli követválasztásra fölszólítván; mély csönd követé ezen fölszólítást a' fuladásig tömött teremben 's azt halál-csöndnek nevezhetnők, ha némely tulbuzgók pizsgéseikkel meg nem zavarják, attól tartván hogy a' köznemesség fölkiáltással szakasztja meg, azonban ettől épen nem tarthattak, mert az értelmes rész mélyen fájlalván Deák Ferencz vissza léptével a' nagy veszteséget, amugyis érezte volna hallgatásával a' morális erőnek munkálkodását; a' köznemesség pedig, csak valljuk meg őszintén, főispánunk gyenge hangu előadását nem érthetvén, szinte hallgatott volna, mert csak akkor kezdte rendszeresen kiáltozni, midőn első alispánuk és Cs. L. bíránktól megérté az elnöki előadást. Ezek folytában Deák Ferenczen — ki jelen sem volt — és Hertelendy Károlyon kívül majd rendre mentünk tisztviselőink 's táblabiránk során, de ha amugyis nehéz földadat volna egy Deák helyét az országgyűlésen elfoglalni, csakugyan vastag dör kívántatott arra, hogy valaki Horvát J. kamarás és Cs. L. táblabiró urak által nyilvánosan kimondott syllogismusok után is a' követtséget elfállalja, mert illy előzvények mellett nem lett volna más, mint megbántás a' megválasztás mindazokra nézve, kik fölszólítottak sőt igen félő, hogy ha addig is áll a' kimondott elv, közelgő tisztújító eljárásunkat is megnehezítjük. Nem is lehet a' köznemességet — hacsak főnérített érdemes bíránk böles intései szerint nem okulunk — némely tulbuzgók, nem mondom farizeusok rivalgásával az értelmesb részhez simítani, mert illy ügyetlen tapintattal azt inkább meszszebb tasztjuk fölünk, holott a' tapasztalt jelen esetben is megtanított, hogy a' köznemesség igenis képes a' méveltségre, egy Szigethy Gábor uram köz nemes létére olly karikás szónoklattal lepett meg bennünket, mely a' reá rivalgott eskütt urnak sem vált volna szegényére. Zala megye tehát képviselőt nem kapott, de nem is kaphatott, 's a' dolog illy helyzetben, midőn egymásután szinte 10—15 követet választottunk, kit fog sujtani az articularis büntetés? az illető bíróság eljárásától függend. Egyébiránt legyen szabad annyit mondanunk, hogy bár mikint ingerkedjünk is, Zalának Deák Ferencz nélkül még most nem lehet követe. Igéretünkhöz híven kivonatban, mennyire fölfoghattuk — közöljük a' kehidai kicsapongásokat vizsgáló kiküldöttség jelentésének eredvényét: az apr. 4ki utasító közgyűlésre bejött köznemesség egy része már Kehidán átutaztában több lövést tevén az adózó lakosság magát a' helységet annak visszajövetelére védállapotba tette az által, hogy éji öröket állított, vizsgálóvet szinte lövések törtévnén, az örök által a' törtéhető veszélyre figyelmeztetett a' nemesség, ebből csak hamar ököre kerülvén az összesereglettek közl a' dolog, Kun Gábor büki nemes Léránt Gábor adózónak puskáját kezéből kiragadta, 's ugyanezzel Mészáros József éji ört keresztüllötte, erre a' lakosak részéről is lövések törtévnén, nemes uraimék közül többen megsebesítettek 's nyomban le is tartóztattak; az urasági kasznár kezében is két dupla-fegyver levén, melyeket a' vizsgálat nyomán elismert, azonban azokat senkire nem sütötte. Ennyit a' kiküldöttség kinyomozott, a' megsebesített nemeseken kívül bizonyos Nyul László köznemes is halva találtatván, azonban ennek gyilkosát szorosabb nyomozások után sem tanulhatták ki. A' vizsgálat egyes részleteit elhallgatván, a' befogott ne-

mesek fölé
vényszék. —
Toln
sünk e' hón
KK. és Ren
nak, a' jog
gyének, és
röviden a' t
ga terült el;
az emberisé
tette. A' ny
országgyűlé
vaslata, me
tartalmából
vitása vezér
lányos érzel
delmében e
hazafiui lel
rettel, elvs
gel 's hazafi
tekben szől
szerte úgy
eléggő jó
előtt termé
Tolnameg
mében sz
pedig köz
dóban a' ne
ratusok, h
desnek eme
tatására szü
len eszközü
gyűlési állá
ütézetek te
gyebek min
a' gyöngy p
mellyet nem
re hozni: n
nem ismerő
ség ügye sz
ja fel a' sziv
való részes
senki. 'S i
nyugodt te
gyebekre a
den ellenvé
gondolkodó
lan kebelbe
az értelmis
magányérd
hol a' jogna
nek igazsá
olly szegén
tentartás el
majd annak
zafiui öröm
bezárni e' s
tásával a' h
röl hiszem
Sza
1) Miután
osztályba t
nézetei kö
országgyűl
's végre is
mésztése v
mindaddig
szükséges
vényekben
nyai tudva
felérkezés
jesítése ut
k. k. előt
sebes post
pest a' fel
íránya 's a
hesse 's ir
zás legels
vényhozó
lán azok k
*) A' ki
ja e
ded
me
den
gy
inté
tolá

mesek fölött talán ezen perczen ítélt a megyei törvényeszk.

Tolnából. Követutasító szépszámu közgyűlésünk e hónap első két napján volt, melyen e megye KK. és Rendei hazafiai buzgalmanak, elvsziládságának, a jog-igazságszeretet és értelmiség szoros frigyének, és a municipalis állás tisztességének érzete, röviden a törvényhozáshoz járulásnak nemes méltósága terült el; úgy, hogy Tolnamegye a jog, az igazság, az emberiség és polgáriság követelésit emberül teljesítette. A nyilvánosan, bárkinnek is hozzájárulhatásával országgyűlési utasításokat dolgozta választmányok javaslata, mely mint bevezetésében mondatik 's egész tartalmából ki is tetszik, a haladás és institúcióink javítása vezérfáklyájánál készítettett 's így a megye általános érzelméből keletkezett, lényegileg egész terjedelmében elfogadtatott. Elfogadtatott pedig szinte olly hazafiai lelkesedéssel, a milly bő körülmény-ismerttel, elvsziládsággal, statustudományi bölcseséggel 's hazafiai lelkiismeretességgel alkotottat. Részletekben szólni ez utasításokról fölösleges, mert hazaszerzte úgy is eléggé ismeretes, eléggé örömgörjesztő, eléggé jó reményt tápláló. Isten és ember előtt természetes dolog, ha röviden mondatik: **Tolnamegye követeinek a szó legszorosab értelemben szabadelmü utasításokat adott; adta pedig közakarattal, közlelkesüléssel.** A háziadóban a nemesség részesülése; a majoratusok, senioratusok, hitbizományok megszüntetése; a kereskedésnek emelésére szolgáló, a mezőgazdaság virágztatására szükséges — a műiparéletkítésére mellőzhetlen eszközökkel gondoskodás; a kir. városok országgyűlési állása, a népnevelés, miszerint a kisdedovó intézetek terjesztése, *) a nemzeti nyelv ügye 's egyebek mint megannyi gyöngyei ezen utasításoknak, a gyöngy pedig fenekén van a tenger mélységének, melyet nem mindennapi napszamosak szoktak napfényre hozni: mint a polgári élet gyöngyeit, csüggedést nem ismerő jó akarat, kellő tárgyisméret és az emberiség ügye szeretetében edződött lelkiismeretesség hordja fel a szív és ész rejtekiből. — A háziadó terhében való részesülés ellen két főuradalom ügyvédje szolt, más senki. 'S így ez ellenvélemény mint egy csep tinta a nyugodt tenger gyönyörű tükrében, elenyészett. Egyebekre a közakarattal, közlelkesülés, közohajtás minden ellenvélemény nélkül nyilatkozott; mely körülmény gondolkodó főben azon eszmét — igazságosság elfogultalan kebelben azon meggyőződést támasztja, hogy a hol az értelmiség és jó akarat szoros frigyben van, hol a magányérdekek és önzés tisztatlansága lábra nem kap, hola jognak tisztelet, a jónak becület 's mindenkinnek igazság osztályrésze: ott a nemesi rend ha még olly szegény is — beestelésre, haza- és nemzetfentartás elleni kiesapongásra nem tántorol el. Erről majd annak helyén többet; most elég legyen azon hazafiai örömmel, ez pedig minden örömek legfőbbike, bezárni e sorokat, hogy Tolna követeivel 's ezek utasításával a haza előtt olly diszes állást foglalja el, melyről hiszem az istent semmi átok sem mozdítja el. W. Z.

Szatmármegye előleges követutasítása. — 1) Miután az országgyűlési tárgyak sorozatára 's egyes osztályba tartozó kérdések részleteire nézve a megyék nézetei közötti divergenciák szaporítása 's e miatt az országgyűlési erők 's annyira drága időnek talán meddő 's végre is eredménytelen vitatkozásokban leendő felemésztése vagy legalább tetemes vesztegetése nélkül mindaddig sikeres utasítást nem adhatni, míg minden szükséges adat főleg a kormánynak a kir. előterjesztvényekben nyilatkozó nézetei úgy többi megye irányai tudva nincsenek, a követeknek meghagyatik, hogy felérkezésökkel a köteles és szokott tisztelkedések teljesítése után, mihelyest az országgyűlés megnyílik 's a k. k. előterjesztvények kihirdetnek, azokat tüstint sebes postán a megyével közöljék, hogy azokhoz képest a felveendő tárgyak sorozatát a k. kir. előadások irányai 's azok iránt kifejlendő nézetek nyomán kitűzhesse 's irántok utasítást adhasson. 2) A törvényhozás legelső 's mellőzhetlen kelléke levén hogy a törvényhozó test kiegészítve legyen: azon esetre, ha talán azok közül, kiknek akár közvetlen akár közvetve or-

szággyűlési joguk van, valaki meg nem hivatnék, vagy a megjelenésben akadályoztatnék: az országgyűlés kiegészítését követ urak eszközölni igyekezzenek. 3) A legüdvösb törvények is hiába hozatván ha végrehajtás által a hozatásukkal elérni kívánt jótékony cél igéjetté nem érik: a mennyiben mindedig az ugynevezett részek visszacsatoltatását rendelő 1836: XXI. t. cikknek elég nem tétetett: ha a visszakapcsolás az országgyűlés megnyílásaig tetteleg végre nem hajtának, annak minélelőbb a részekbeli törvényhatóságok minden municipalis 's vallásgyakorlati jogaik biztosításával leendő foganatba vételét követ urak sürressék. 4) A mult országgyűlésről kirendelve volt országos választmányok munkálatai szinte számon kértvén, mihelyest az országgyűlésre beadatnak, követ urak azokat utasítvány-készítés végett azonnal a megyének küldjék meg. 5) Az előleges sérelmek orvosoltatása sürgettesék. 6) A megyének már két országgyűlésre adott utasítása nyomán követ uraknak meghagyatik, hogy a képviselői táblának két országgyűlésben határozattá lett megállapodása szerint előző vizsgálat nélkül de szerkesztői szabatos felelősség mellett kiadandó országgyűlési hírlap létrehozását mind a nyilvánosság, mind a követekre nézve ellenörködhetés tekintetéből eszközölni törekedjenek, addig is míg általában az előző vizsgálat törvény által megszüntetve 's általában a sajtóügy, mire nézve a megye később utasítást adand, szabályozva leend. 7) A képviselői tábla naplójának, a főrendi példájára, gyors irók általi szerkesztését, mint minden más módnál célszerűbbet, követ urak pártolják. 8) A vallási sérelmek és kivánatok tárgyában azon pontokra nézve, mikben mind a két tábla meg egyezett, a mult országgyűlésnek ő fölsége elibe terjesztett felírására az elhatározó kir. válasz kiadatását sürressék, miben pedig a két tábla közötti egyesülés mult alkalommal nem sikerülhet, azt a képviselői tábla legutólsó üzenete fonálán újra tárgyalás alá vevén, annak kir. határozat alá jutását eszközölni, 's általában a vallási egyenlőséget, és azt, hogy a honban vallás-különbség statuspolgári jogokra nézve különbségeket ne vonjon maga után, törvény által kijelenteni igyekezzenek. 9) Minthogy az 1815: S. t. cz. szerint az adó mennyiségének meghatározása áll egyik országgyűléstől a másikig, következőleg az adótárgy ez országgyűlésen is mulhatlanul előforduland; követ urak o' részben oda utasítatnak, hogy az adózó nép nyomasztó állásához képest azt minélelőbb lejjebb szállítani törekedjenek, 's azt legfelebb a mostani mennyiségben 's ujjolag csak három évre ajánlják meg; ha pedig valamely az adó-megajánlás kérdésével országgyűlésileg összefüggésbe hozott, vagy hozatni célzott körülmény fejlődnek ki, mely ez utasításban változtatást igényelne; a megyét pótlékutatisítás végett azonnal kérjék meg. 10) Ha addig miga k. k. előterjesztvényeknek az előleges utasítás első pontjában meghagyott közlése után követ urakat a megye részletes és terjedelmes utasítással láthatná el, valamely indítvány tétetik, vagy tárgy hozatik szönyegre, mely iránt követ urak utasítással nem bírnak: ennek nyeresé végett a megyét azonnal tudósítsák, ha azonban a kért utasítás idejében fel nem érkeznek, azon esetben követ urak a kérdéses tárgy iránt, nehogy talán a később veendő utasítással ellenkezésbe jöjenek, ne nyilatkozzanak, hanem a tárgy elhalasztásának sürgetése mellett szavazatukat függeszték fel. 11) Azon szomorú jelenetek, melyek a megyei tiszt- és követválasztásoknál egy idő óta gyakrabban elköveteteni szokott és szinte napirendre jöni kezdő féktelen, nemritkán borzasztó kiesapongásokban, mintegy a nemzettestben mélyen és szélesen elharapozott betegség kórjelei mutatkoznak, újabb időben valamint nemcsak magokra vonták minden jobb figyelmét és aggodalmát, hanem ez aggályt rövid napok alatt azon pontig érlelték, melyen tul az akarat és cselekvés stadiumai kezdődnek: úgy e megye Rdeinek keblében is szilárdá edzették a meggyőződést, mikép a már már nemzeti veszélyé fajuló baj orvoslatása a legkárhózatossá magát elébb utóbb megboszulandó hanyagság büne nélkül többé halogatást nemszenvedhet. — E' baj gyökeres orvoslása pedig egyedül csak országos intézkedés által érhetvén el, követ uraknak meghagyatik, hogy egy minden tekintetben célirányos választási rendszernek szemelvényileg kerületi választmány által leendő kidolgozását első alkalommal indítványba hozván, még ezen országgyűlésen olly törvény alkotását eszközöljék, mely az étetés, itatás, vesztegetés, csábítás, szóval a lélekvesztés minden nyilt és alattomos, közvetlenül vagy közvetve gyakorlott nemeit keményen eltiltván e tör-

vény tilalmának áthágóit kijelölthetési, vagy választathatási joguk, 's ha már megválasztattak volna, hivataljok elvesztésén kívül mint hazasértőket, közbéke és rendbontókat, a törvényben megírandó módon büntetelni rendelje. [Vége követk.]

Szeged - város utasításának főbb pontjai köv. — Sérelemnek tekintetik, hogy e városnak követválasztás iránti határozata, miszerint minden 5 ház egy képviselőt választandott, a tudvalevő rendelet által oda korlátoztatott, hogy a követválasztó képviselők száma csak félannyi legyen, mennyi az összes kültanácsé. A követek szorgalmazzák a hongyülés kiegészítését (a pestmegyei utasításnak szellemében). Szorgalmazzák továbbá a mult hongyületeken orvoslatlanul maradt sérelmek megörvoslatását. Az alkotott törvények szigorú végrehajtása iránt biztosító törvény alkottassék. Az országgyűlési szállások fizetessenek. Kerületi napló 's hongyülesi ujság létesíttessék. A magyar nyelv ügye végkép intéztessék el. Az ösiség töröltessék el. Az örök fölvalások fölbonthatlanok legyenek, a zálogok (a biróiak is) rövid határidő alatt váltassanak ki, melynek eltelté után kerestetnek helye többé ne legyen. Nemzeti bank állittassék. Addig is, még az ösiség eltöröltetvén, a nemesi jószágok hitelalapul szolgálóknak, városi hiteltár állittassék, melyből a városiak vagyonaránylag kamat általi törlesztésre pénzt kölcsön vehessenek. A nem nemesek szerzhessenek fekvő nemesi jószágot is, az idegenek csupán akkor, ha magyarul tudnak. Kiveendők e szabály alól azok, kik nagyszerű gyárokat akarnának e hazában állítani, kiknek is engedtessek meg a gyárokhöz szükséges földeket előbb is, hogyszem magyarul tudnának megvásárolni. A nem nemesek alkalmazathassanak minden hivatalra. A vámok hongyülesileg szabályoztassanak. 'S a honi gyáripar védvámok által biztosíttassék. A fumei vasut pártoltassék, ugyszinte a dunatiszai (pest-szegedi) csatorna is. Az országutak készítéséhez kiki vagy utivámfizetés által, vagy különben vagyonaránylagi fizetéssel vagy munkával járuljon. Az egyedárusságok töröltessenek el. A nevelés ügye intéztessék el. Minden vallás szabad legyen, 's vallás-különbség jog különbséget ne vonjon maga után. Az egyházi javak birtokosai adjanak számat minden hongyülésen arrul: vajjon jövedelmeiket a kitűzött célokra fordították e? A házasság polgári kötésnek nyilváníttassék, 's a vegyes házasságok ügye törvényileg intéztessék el. Az 1ső rész 9ik czime minden honlakosra terjesztessék ki. Hongyülés minden évben tartassék, még pedig az 176%: 2. értelmében Budapesten. A tanulók (deákok) tanodabuli kicsapás, az ügyvédek silentium által ne büntetthessenek. A tárnokszék megszüntetvén, a városi ügyek fölébbvitel utján a kir. curiához menjenek, melyhez a városiak közül is alkalmaztassanak egyedek. A sajtószabadság sajtótörvények mellett sürgettesék. — Állittassék országos statistikai bureau, mely minden közügyi adatot szedjen össze 's tegyen közzé. A kényszerítő megváltás sürgettesék, mégpedig úgy, hogy a földesur tartozzék a valtságdíjt elfogadni, 's a jobbágy is köteleztessék magát kiváltani, mire vezető alkalmas eszközökrül a hongyülés gondoskodjék. Sok szép eszme nem de? Azonban hány fog ez igék közültestté válni? Szegeden egy társaság alakult, melynek tagjai egy ifjut saját költségükön a hongyülésre fölküldik, tőle hetenkinti tudósításokat kívánván; hogy így magát annál inkább képézzé; mert természetes, hogy feszültebb figyelemmel kell kísérnie a hongyülést annak, ki folyamatáru tudósításokat kénytelen készíteni. Ezt más városok is utánozhatnak.

Eperjesi követválasztás. Miután ide is megérkezett az ismeretes k. k. intézvény, követválasztás okaért minden polgárnak kezébe adaték választmányilag egy polgár-névjegyzék, azon világos meghagyással: fontolja meg kiki otthon 23 jelöltjét [mert a választó közönség 45 élő tagos] 's a kitűzött napon és órában a választmány jelenlétében jegyezze azt ki. Azonban mi történt? Még mielőtt ki lettek volna azon jegyzékek osztva, már is kézről kézre járt egy 23 polgárnevet, leginkább a városi alsóbb tisztviselőket, mégpedig egy vallásfelekezet emberei teljes tökéletes kihagyásával, szerkesztett lajstrom a végett, hogy ezekre adják a párthivek szavazatikat. Ez annyira sértő 's boszantó az elmellőzött vallásfelet, hogy illy alávaló pártoskodás ellen hasonlő, ámbár nem helyeselhető, ellenadaggal volt ugyszólván kénytelen élni. Ugyde szintén egyszerre gyártatott 's keringett egy harmadik lajstrom, ama burocratia ellen intézett. E' szerint az egy vallásfelekezet — mert fájdalom, Karaffa boldog

*) A kisdedovó tanítókat képező intézet igazgatója e' ezimü munkáját: „**Terv a kisdedovó Intézetek terjesztésére a két magyar hazában**“ 's Tolnamegye a nemesi péztár költségein kinyomatni, belőle minden törvényhatóságnak a két testvér hazában egy egy példányt küldeni, 's ezeket az üdvös intézeteknek országgyűlésileg eszközölni pártolására felszólítani határozta.

leg egyen mondva, olly igen sok pondust állítok, mint tudja van — így mond tovább a pesti hirlap szerkesztője, három dologru lehetetlen meg nem győződnem. 'S ugyanis, „egyik az: hogy eddigi journalistai modorommal az olvasók legnagyobb részének vagy csak undort, vagy unatkozást okoztam; másik az: hogy a pesti hirlapnak sem erkölcsi sem anyagi tekintetben csak egy hajszálynit sem ártottam; harmadik az: hogy hazámfiainak irántami jó véleményükben, 's mind fent mind alant magamnak journalistasággommal többet ártottam, mint mennyit legnagyobb ellenségeim tizenven át ártottak volna.“*)

Mi az undort és unatkozást illeti, melyet cikkeimmel olvasóimnak okoztam, el akarom hinni, hogy ez úgy van; ámde azon gyógyszer, mely a bolondgomba ellen — mert mondják, hogy ennek ize igen kedves, kivált az azt nem mindig ismerő kiskorú néposztálynál — egyedüli biztos specificum, felette keserű 's bevétele éppen nem kellemes időöltés, haszna pedig csak később mutatkozik. Egyébiránt nem minden halandóra mosolygott a humor nemtője, és nem mindenkinek homlokára sütő dörgő Zeus a sebes lábú Peleusnak „nélkületek sőt ellenetek ha kell“ agg Iliont ledöntő haragát.

Azon állítását tekintve tovább, hogy a Hirlapnak nem ártottam, igen örülök; mert soha nem volt ezélem a Hirlapnak és az abba dolgozóknak ártani, sőt ellenkezőleg ez esetben is hasznot hajtani kívántam, mit adjon isten, 's ne csak hogy a hirlapi társulat pénzszekerénye duzzadozzon, — mi egyébiránt nem mellékes tekintet 's tökéletesen elvem szerinti, hogy minden becsületesen fáradozó kellőleg megarassa munkájának díját — de az érintett társulati fők is, respectiv gazdáknak a magas paripáruul leszállta után, mindinkább kiduzzadozzanak a gyakorlati élet politicájára.

Mi végre azon állítását illeti nyájas tanácsadomnak, hogy sem fent sem alant magamnak nagy hasznot nem tettem, ebben tökéletes igazsága lehet tanítványomnak. Nekem azonban, kéjézzel állíthatom, egész political pályámon soha a fent meg alant irányul nem szolgált, hanem mindig csak a „ben t“, t. i. becsületes meggyőződés. 'S ebben a p. hirlap szerkesztője, igaz, sokkal szerencsésb volt mint én. Ebben diadalosan 's vajmi ügyesen meggyőző tanítóját a tanítvány! Csak az kár, hogy midőn engem sujtani vélvén, önálló becsületes emberre nézve lehető legmagasb dicsérettel jutalmaz meg, maga magát árulja el, mintha en dernière analyse mesterséges uton ugyan, melyet mindenki fel nem fog — mert a martiri komédiák kulcsa rendszerint titkos — „magája“ volna előtte habár rejtett de azért mégis legfelsőbb szempont, és nem „hazája“. (Folytatása jövő számban).

Gr. Széchenyi István.

Budapesti napló. Fővárosunkban múlt héten igen nagy élénkség uralkodott, a haza minden részeiből ide sereglettek ugyanis az országgyűlési követek, 's a kivált magyar szabók 's gombkötők és szücsök ugyancsak gazdag szüretnek örvendeztek. mert az öltözökre nézve alig uralkodott még az eddigi országgyűléseken nagyobb fényűzés, mint most, épen most, midőn a magánybirtok nem megvetendő része csődper alatt van! Korunk félszeg fölületességeinek egyik kitűnő bélyege most ezen fényűzés, valamint öltözetben, úgy az élet egyéb külségeiben is, míg a belső életre, a műveltséget értjük, annál kevésb gond fordítatik. Minden évszak új divatot hoz, mely alig tart három hónapig 's ki azt nem követi, azt rendszeren mindenütt lenézik, míg a divat majmolója mindenütt kedvességgel, habár csak azért van is soknak feje, hogy legyen kappját hová tennie. E' ferdeség még azokatis, kik külföldben elég józanok az illy semmisségeken nem kapni, kényserítik gyakran erejük fölött költeni, 's e' fonák irány számtalan családi boldogságnak ássa meg sírját. Most ismét új neme kezd lábra kapni az erszénylappasztásnak, mely alkalmasint számos ház előtt fogja majd a csődületi dobot megpördíttetni, 's ez a kerti mulatozás. Számos család van már, melynek saját szállásán az étel jól sem esik; kertbe siet, 's a számotag-lyól álló család már csak belépti díj is néhány huszast fizet, azonkül a többnyire rosz ételekre is annyit költ, hogy egyetlen illy estelkezés díjából legalább 3 napig élhetne otthon. Azonban a pénzfecsérlésen kívül még más rosz következménye is van ezen káros szokásnak, mely nemcsak a szegényebbeket, hanem a vagyonosakat is érdekli, 's ez: elszokás a csöndes háziasságtól. Ne gondolja ez állítást senki tulzottnak, hanem tekintsen mélyebben a családi élet titkaiba, és sajnosan

*) Lásd a pesti hirlap 245d. sz. első hasábját.

fogja tapasztalni, hogy számos nő, korábbi szokása következtében, saját négy fala közt egyáltalában nem bírja magát boldognak érezni, mi azután az egész ház életre káros befolyást gyakorol, 's alkalmasint egyik oka még annak is, hogy i'jaink napról uapra nagyobb mértékben kezdnek a nőszüléstől idegenedni. — Szombat Gusztávtól e' napokban jelent meg „A szenvedélyes dinnyész“, mely jöeny mind azokra nézve valóban nélkülözhetlen, kik a dinnyét nemesak enni, hanem természetni 's nemesíteni is szeretik. — Hálából szinte e' napokban érkezett „Szózat a magyar és szláv nemzeti-ség ügyében“ b. Wesselényi Miklóstól, nSr. 24 iv, ára 2 fr. 40 kr.; a könyv tartalma leginkább a moszka befolyás veszélyességét tárgyalja, és simulást ajánl a német elemhez. Mi az elsőtől nem igen félünk, mert onnan csak nyers erő fenyeget, mely legroszabb esetben is csak megsemmisíthet, de nem olvashat át, mint a német elem, minélfogást ezen utóbbi veszélytől sokkal inkább kell tartanunk, mint az elsőtől, mert az elnémetesedés mindennapi nálunk, de az eltótosodásra alkalmasint nemigen tudnánk példákat idézni most. — F. hó 10kén ritka ünnepélynek valánk tanui a nemzeti színházban; ekkor adatott ki ugyanis a 20 arany jutalom Vörösmarty „Szózat“ című költeménye zenéjére, mely a beküldetett 22 pályamű közt legjobbnak ítéltetett; 3 zenemű adatott elő ezen este, az első, Thern Károlytól, igen jellemtelen volt, mert minden 2ik versszakot vigan adott elő, mitsem gondolva a költemény lángszavaival; a megjutalmaztatott zenemű, Egressy Benjamtól, annyiban sokkal jobb, mivel népiesb jellem alapszik, ámbar meg kell vallanunk, hogy a szöveg minden fordulatának ez sem felelt meg, e' fölött főleg másik része egy igen ismértes népdal zenéjéből van csipegetve 's így az életbe alig fog átmehetni, egyébiránt mégis összetűzött népdali reminiscentiái miatt olly népies szellemű, hogy zajosan ismételtetett; a 3dik Fáy Gusztávtól, inkább Cantate, mint népdal, 's így a kitűzött feladatnak nem felelhetett meg, ámbar különben néhány igen jól sikerült fordulat van benne. Örömmel mondhatjuk, hogy színházunk olly tele volt, mikép azt már rég nem szemléltük, mi világosan tanúsítja, hogy közöns. mindent kitűnő figyelemmel kísér, mi nemzeti, 's ez intésül szolgálhatna színészeknek, hogy kissé több szeretetet tanúsítsanak már valahára eredeti színművek iránt, mint eddig, 's különösen jutalomjátékul iparkodjanak eredeti adni, az örökös fordítások helyett, melyek legujabb időkben gyakran üresen hagyják a színházat, sőt több közülök meg is bukott. Bartay igazgató urnak a nevezett este bizonyosan hálát biztosít a közönség részéről. Egyébiránt halljuk, hogy Erkel karmester is irt a Szózatra zenét, mellyel azonban nem versenyzett, 's egyszersmind tudjuk, hogy e' zenemű Vörösmartynek legjobban tetszett; igen kívánatos tehát, hogy Erkel szerzeményét is minélelőbb hallhassuk nemzeti színházunkban. — Egressy Benj. és Szerdahelyi „Magyar dalvirágok“ cím alatt népdalokat indítottak meg, mellyek fűzetenkint 's igen csinos kiállításban jelennek meg. Az első fűzet minden pesti műárusnál kapható, 's e' szép vállalat mindenestre pártoltatást érdemel. — Dr. Taubner Károly, a m. tud. társ. ltalja, olaszországi táboripappá választván, az itteni evang. gymnasiumban viselt rector-tanítói hivataláról, 's egyszersmind a „Protestans Egyházi 's iskolai lap“ szerkesztésiről lemondott. Tanítószékét, helyettesítés ulján, Vajda Péter látja el, 's az ev. felekezet örömmel fog ezen ideigl. választásban megnyughatni. — Játékszíni krónika: nemzeti színpadunkon f. hó 5én adaték „Londoni koldusok“ dráma 5 felv.; 6ikán „Alvajáró“ dalj. 2 felv.; Lutzer Jenny a' ezimszerepben ismét lelkesülésre ragad a' nagyszámu közönséget; 7én „Fiesco“ szomoruj. 5 felv.; Sikán Lendvayné jutalmul bérszűnettel először „Páris éjjel“ népdrama énekkel 5 felv.; nézők a' folytonos esőzés daczára is nagy számmal; Lendvayné versekkel tisztelteték meg; a' dráma nagy tetszéssel fogadtatott, kiváttanok azonban, hogy komolyabb részei jóval kurtittasatok meg; 9dikén „Szebenierdő“ szinj. 4 felv.; 10ikén először „Mérgező nő“ vigj. 1 felv., és „Földszint és Lebu“ vigj. 1 felv.; mind a' kettőt francziából ford. Diósy, közben, mint már említők, Vörösmarty Szózatának előadása: 11én Lutzer Jenny jutalmul bérszűnettel „Belizár“ dalj. 3 felv.; a' jutalmazott énekesnő Antonina, Deus Eliza pedig Irene szerepében lépett föl. —

Ma vagy is máj. 13kén Ördög Robert dalj. Izabella egész szerep-énekelését Lutzer Jennik a. bécsi cs. kir. kam.-énekesnő magyarul adandja elő a' t. közönség elve növelésére.

A' pesti műgyesület f. évi május 14ikén délelőtti 9 1/2 órákor, 1841d. évi mulap-választás, jövő egyesületi évekre új aláírás-gyűjtés módja 's más ezen in-

tézet lényegét érdeklő k'rdések meghatározása végett, a' nemzeti casino teremében közgyűlést tartand, mellyre a' t. cz. részvényesek minél számosabban megjelenni kéretnek. Az igazg. választm. rendeletéből.

Ritter Sándor egyes. titoknak.

A' pozsonyi verseny-egyesület f. hó 21kén délelőtti 10 órákor a' pozsonyi casino termeiben tartja ez idei tavaszi közgyűlést, mellyre minden t. cz. részvényes hivatalos.

Zala-Egerszegi követválasztási közgyűlés.

Sümeq május 2án. A' journalistikának tágas mezéjén lehet valamely tárgyat úgy kiemelni, vagy ellenkezőleg szépiteni, hogy a' részrehajlatlan szem- és fültann gyakran alig ismer a' történetkre; igaz, hogy egy levelező helyzete nehéz, mert közlést, ha bár meggyőződése elleniek is a' tények, úgy kell szerkesztenie, hogy azokból a' párt embere ne ríjon ki, de ezt igazság nyomán menve elkerülhetni 's mi is valamint eddig úgy mostis elkerüljük annyiban, hogy Zalamegyének bármely színvegyülete sem fog belénk köthetni. Ezt előre bocsátni szükségesnek véltük, mert megyénk jelen csiklandós korszakában közléseinkre igen sok 's talán farizeus szemek is függesztetvék. Követválasztási gyűlésünket főispán gr ur ő kegyelmessége april. 24kén reggeli 10 órákor nyitotta meg, előadván a' nap fontosságát, 's a' k. kir. meghívó levél következtében a' Kkt és Rkt minden kijelölés nélküli követválasztásra fölszólitván; mély csönd követő ezen fölszólitást a' fuladásig lömött teremben a'zt halál-esőndnek nevezhetnők, ha némely tulbuzgó püsszögéseikkel meg nem zavarják, attól tartván hogy a' köznemesség fölkiáltással szakasztja meg, azonban ettől épen nem tarthattak, mert az értelmes rész mélyen fájlalván Deák Ferencz vissza léptével a' nagy veszteséget, amugyis éreztette volna hallgatásával a' morális erőnek munkálkodását; a' köznemesség pedig, csak valljuk meg őszintén, főispánunk gyenge hangu előadását nem érthetvén, szinte hallgatótt volna, mert csak akkor kezd rendszeresen kiáltozni, midőn első alispánunk és Cs. L. bírántól megtérté az elnöki előadást. Ezek folytában Deák Ferenczen — ki jelen sem volt — és Hertelendy Károlyon kívül majd rendre mentünk tisztviselőink 's táblabíráink során, de ha amugyis nehéz földat volna egy Deák helyét az országgyűlésen elfoglalni, csakugyan vastag bőr kívántatott arra, hogy valaki Horvát J. kamrás és Cs. L. táblabíró urak által nyilvánosan kimondott syllogismusok után is a' követséget elvállalja, mert illy előzvények mellett nem lett volna más, mint megbántás a' megválasztás mindazokra nézve, kik fölszólitattak sőt igen félő, hogy ha addig is áll a' kimondott elv, közelgő tisztújító eljárásunkat is megnehezítjük. Nem is lehet a' köznemességet — hacsak főnérintett érdemes bíráink bölcs intései szerint nem okulunk — némely tulbuzgók, nem mondom farizeusok rivalgásával az értelméb részhez simítani, mert illy ügyetlen tapintattal azt inkább messzebb tasztjuk tőlünk, holott a' tapasztalás jelen esetben is megtanított, hogy a' köznemesség igenis képes a' miveltségre, egy Szigethy Gábor uram köz nemes létére olly karikás szónoklattal lepett meg bennünket, mellyre a' rea rivalgott eskütt urnak sem vált volna szégyenére. Zaiamegye tehát képviselőt nem kapott, de nem is kaphatott, 's a' dolog illy helyzetében, midőn egymásután szinte 10—15 követet választottunk, kit fog sujtani az articularis büntetés? az illető bíróság eljárásától függend. Egyébiránt legyen szabad annyit mondanunk, hogy bár mikint ingerkedjünk is, Zalának Deák Ferencz nélkül még most nem lehet követe. Igértünkhez híven kivonatolva, mennyire fölfoghattuk — közöljük a' kehidai kicsapongásokat vizsgáló kiküldöttség jelentésének eredvényét: az apr. 4ki utasító közgyűlésre bejött köznemesség egy része már Kehidán átutaztában több lövést tevén az adózó lakosság magát a' helységet annak visszajövetelére védállapotba tette az által, hogy éji öröket állított, visszajövet szinte lövések történnén, az örök által a' történhető veszélyre figyelmeztetett a' nemesség, ebből csak hamar ökökre kerülvén az összesereglettek közj a' dolog, Kun Gábor büki nemes Léránt Gábor adózónak puskáját kezéből kiragadta, 's ugyanezzel Mészáros József éji őrt keresztüllötte, erre a' lakosok részéről is lövések történnén, nemes uraimék közül többen megsebesítettek 's nyomban le is tartóztattak; az urasági kasznár kezében is két dupla-fegyver levén, mellyeket a' vizsgálat nyomán elismert, azonban azokat senkire nem sütötte. Ennyit a' küldöttség kinyomozott, a' megsebesített nemeseken kívül bizonyos Nyul László köznemes is halva találtván, azonban ennek gyilkosát szorosabb nyomozások után sem tanulhatták ki. A' vizsgálat egyes részleteit elhallgatván, a' befogott ne-

mesek fölött talán ezen perczen itél a' megyei törvényeszek. —

Tolnából. Követutatisó szépszámú közgyűlésünk e' hónap első két napján volt, mellyen e' megye KK. és Rendei hazafiai buzgalmanak, elvszilárságának, a' jog-igazságszeretet 's értelmiség szoros frigyének, és a' municipalis állás tisztességének érzete, röviden a' törvényhozáshoz járulásnak nemes méltósága terült el; úgy, hogy Tolnamegye a' jog, az igazság, az emberiség és polgáriság követelésit emberül teljesítette. A' nyilvánosan, bárkinek is hozzájárulhatásával országgyűlési utasításokat dolgozta választmányának javaslatára, melly mint bevezetésében mondatik 's egész tartalmából ki is tetszik, a' haladás és institutióink javítása vezérirányánál készített 's így a' megye általános érzelméből keletkezett, lényegileg egész terjedelmében elfogadott. Elfogadott pedig szinte olly hazafiai lelkesedéssel, a' milly bő körülmény-ismereettel, elvszilársággal, statutudományi bölcseséggel 's hazafiai lelkiismeretességgel alkottatott. Részletekben szólni ez utasításokról fölösleges, mert hazaszerzte úgy is eléggé ismeretes, eléggé örömgörjesztő, eléggé jó reményt tápláló. Isten és ember előtt természetes dolog, ha röviden mondatik: **Tolnamegye követéinek a' szó legszorosab értelemben szabadelmü utasításokat adott; adta pedig közakarattal, közlekedéssel.** A' háziadóban a' nemesség részvételére; a' majoratusok, senioratusok, hitbizományok megszüntetése; a' kereskedésnek emelésére szolgáló, a' mezőgazdaság virágoztatására szükséges — a' műiparéletkísérésére mellőzhetlen eszközökkel gondoskodás; a' kir. városok országgyűlési állása, a' népnevelés, miszerint a' kisdedovó intézetek terjesztése, *) a' nemzeti nyelv ügye 's egyebek mint megannyi gyöngyei ezen utasításoknak, a' gyöngy pedig fenekén van a' tenger mélységének, mellyet nem mindennapi napszámok szoktak napfényre hozni: mint a' polgári élet gyöngyeit, esüggést nem ismerő jó akarat, kellő tárgyméret és az emberiség ügye szeretetében edződött lelkiismeretesség hordja fel a' szív és ész rejtekiből. — A' háziadó terhében való részvétel ellen két főuraldom ügyvédje szólt, más senki. 'S így ez ellenvélemény mint egy csep tinta a' nyugodt tenger gyönyörű tükrében, elenyészett. Egyebekre a' közakarattal, közlekedéssel, közohajtás minden ellenvélemény nélkül nyilatkozott; melly körülmény gondolkodó föben azon eszmét — igazságos és elfogultalan kebelben azon meggyőződést támasztja, hogy a' hol az értelmiség és jó akarat szoros frigyben van, hol a' magányérdekek és önzés tisztálansága lábra nem kap, hola a' jognak tisztelet, a' jóknak becsület 's mindenkinek igazság osztályrésze: ott a' nemesi rend ha még olly szegény is — becstelenségre, haza- és nemzetlentartás elleni kicsapongásra nem tántorul el. Erről majd annak helyén többet; most elég legyen azon hazafiai örömmel, ez pedig minden örömek legfőbbike, bezárni e' sorokat, hogy Tolna követéivel 's ezek utasításával a' haza előtt olly diszes állást foglalja el, mellyről hiszem az istent semmi átok sem mozdítja el. W. Z.

Szatmármegye előleges követutatisása. —

1) Miután az országgyűlési tárgyak sorozatára 's egyes osztályba tartozó kérdések részleteire nézve a' megyék nézetei közötti divergentiák szaporítása 's e' miatt az országgyűlési erők 's annyira drága időnek talán meddő 's végre is eredménytelen vitaközlésekben leendő felemésztése vagy legalább tetemes vesztegetése nélkül mindaddig sikeres utasítást nem adhatni, mig minden szükséges adat főleg a' kormányának a' kir. előterjesztvényekben nyilatkozó nézetei úgy többi megye irányai tudva nincsenek, a' követeknek meghagyatik, hogy felérkezésükkel a' köteles és szokott tisztelkedések teljesítése után, mihelyest az országgyűlés megnyílik 's a' k. k. előterjesztvények kihirdettetnek, azokat tüstint sebes postán a' megyével közöljék, hogy azokhoz képest a' felveendő tárgyak sorozatát a' k. kir. előadások irányára 's azok iránt kifejlendő nézetek nyomán kitűzhesse 's irántok utasítást adhasson. 2) A' törvényhozás legelső 's mellőzhetlen kelléke levén hogy a' törvényhozó test kiegészítve legyen: azon esetre, ha talán azok közül, kiknek akár közvetlen akár közvetve or-

*) A' kisdedovó tanítókat képező intézet igazgatója e' című munkáját: „Terv a' kisdedovó intézetek terjesztésére a' két magyar hazában” us Tolnamegye a' nemesi péztár költségein kinyomtatni, belőle minden törvényhatóságnak a' két testvér hazában egy egy példányt küldeni. 's ezeket az üdvös intézeteknek országgyűlési legközlendő pártolására felszólítani határozta.

szágyűlési joguk van, valaki meg nem hivatnék, vagy a' megjelenésben akadályoztatnék: az országgyűlés kiegészítését követ urak eszközölni igyekezzenek. 3) A' legüdvösebb törvények is hiába hozatván ha végrehajtás által a' hozatásukkal elérni kívánt jótékony cél igéjetté nem érik: a' mennyiben mindedig az ugynevezett részek visszacsatoltatását rendelő 1836: XXI. t. cikknek elég nem tétetett: ha a' visszakapcsolás az országgyűlés megnyitásaig tetleg végre nem hajtának, annak minél előbb a' részbeli törvényhatóságok minden municipalis 's vallásgyakorlati jogaik biztosításával leendő fogatba vételét követ urak sürgessék. 4) A' mult országgyűlésről kirendelve volt országos választmányok munkálatai szinte számon kéretvén, mihelyest az országgyűlésre beadatnak, követ urak azokat utasítvány-készítés végett azonnal a' megyének küldjék meg. 5) Az előleges sérelmek orvosoltatása sürgessék. 6) A' megyének már két országgyűlésre adott utasítása nyomán követ uraknak meghagyatik, hogy a' képviselői táblának két országgyűlésen határozattá lett megállapodása szerint előző vizsgálat nélkül de szerkesztői szabatos felelősség mellett kiadandó országgyűlési hírlap létrehozását mind a' nyilvánosság, mind a' követekre nézve ellenőrködhetés tekintetéből eszközölni törekedjenek, addig is mig általában az előző vizsgálat törvény által megszüntetve 's általában a' sajtóügy, mire nézve a' megye később utasítást adand, szabályozva leend. 7) A' képviselői tábla naplójának, a' főrendi példájára, gyors irók általi szerkesztését, mint minden más módnál czélszerűbbet, követ urak pártolják. 8) A' vallási sérelmek és kívánatok tárgyában azon pontokra nézve, mikben mind a' két tábla megegyezett, a' mult országgyűlésnek ő fölsége elibe terjesztett felírására az elhatározó kir. válasz kiadását sürgessék, miben pedig a' két tábla közötti egyesülés mult alkalommal nem sikerülhet, azt a' képviselői tábla legutolsó üzenete fonalán ujra tárgyalás alá vevén, annak kir. határozat alá jutását eszközölni, 's általában a' vallási egyenlőséget, és azt, hogy a' honban valláskülönbség statuspolgári jogokra nézve különbségeket ne vonjon maga után, törvény által kijelenteni ügykezzenek. 9) Minthogy az 1815: 8. t. cz. szerint az adó mennyiségének meghatározása áll egyik országgyűléstől a' másikig, következőleg az adótárgy ez országgyűlésen is mulhatlanul előforduland; követ urak e' részben oda utasítatnak, hogy az adózó nép nyomasztó állásához képest azt minél előbb lejebb szállítani törekedjenek, 's azt legfeljebb a' mostani mennyiségben 's ujjal csak három évre ajánlják meg; ha pedig valamely az adó-megajánlás kérdésével országgyűlésileg összefüggésbe hozott, vagy hozatni czélzott körülmény fejlődnek ki, melly ez utasításban változtatást igényelne; a' megyét pótlékutatisás végett azonnal kérjék meg. 10) Ha addig mig a' k. k. előterjesztvényeknek az előleges utasítás első pontjában meghagyott közlése után követurakat a' megye részletes és terjedelmes utasítással láthatná el, valamely indítvány tételük, vagy tárgy hozatik szőnyegre, melly iránt követ urak utasítással nem birnak: ennek nyeresé végett a' megyét azonnal tudósítsák, ha azonban a' kért utasítás idejében fel nem érkeznek, azon eseten követ urak a' kérdéses tárgy iránt, nehogy talán a' később veendő utasítással ellenkezésbe jöjjenek, ne nyilatkozzanak, hanem a' tárgy elhalasztásának sürgetése mellett szavazatukat függeszték fel. 11) Azon szomorú jelenetek, mellyek a' megyei tiszt- és követválasztásoknál egy idő óta gyakrabban elkövetetnek szokott és szinte napirendre jöni kezdő féktelen, nem ritkán borzasztó kicsapongásokban, mintegy a' nemzettestben mélyen és szélesen elharapozott betegség körjelei mutatkoznak, újabb időben valamint nemcsak magokra vonták minden jobb figyelmét és aggodalmát, hanem ez aggályt rövid napok alatt azon pontig érelték, mellyen tul az akarat és cselekvés stadiumai kezdődnek: úgy e' megye Rdeinek keblében is szilárdra edzették a' meggyőződést, mikép a' már már nemzeti veszélyé fajuló baj orvosoltatása a' legkárhatosab, magát előbb utóbb megboszulandó hanyagság büne nélkül többé halogatást nemszenvedhet. — E' baj gyökeres orvoslása pedig egyedül csak országos intézkedés által érthetvén el, követ uraknak meghagyatik, hogy egy minden tekintetben czélirányos választási rendszernek szemelvényileg kerületi választmány által leendő kidolgozását első alkalommal indítványba hozván, még ezen országgyűlésen olly törvény alkotását eszközöljék, melly az étetés, itatás, vesztegetés, csábítás, szóval a' lélekvesztés minden nyílt és alattomos, közvetlenül vagy közvetve gyakorlott neveit keményen tiltván e' tör-

vény tilalmának áthágóit kijelölhetési, vagy választathatási joguk, 's ha már megválasztattak volna, hivataljuk elvesztésén kívül mint hazasértőket, közbéke és rendbontókat, a' törvényben megírandó módon bünteteni rendelje. [Vége követk.]

Szeged - város utasításának főbb pontjai köv.

— Sérelemnek tekintetik, hogy e' városnak követválasztási iránti határozata, miszerint minden 5 ház egy képviselőt választandott, a' tudvalevő rendelet által oda korlátoztatott, hogy a' követválasztó képviselők száma csak félannyi legyen, mennyi az összes kültanácsé. A' követek szorgalmazzák a' hongyülés kiegészítését (a' pestmegyei utasításnak szellemében). Szorgalmazzák továbbá a' mult hongyületeken orvoslatlanul maradt sérelmek megorvosoltatását. Az alkotott törvények szigorú végrehajtása iránt biztosító törvény alkottassék. Az országgyűlési szállások fizetessenek. Kerületi napló 's hongyülesi újság létesíttessék. A' magyar nyelv ügye végkép intézessék el. Az ősiség töröltessék el. Az örök fölvallások fölbonthatlanok legyenek, a' zálogok (a' bíróiak is) rövid határidő alatt váltassanak ki, mellynek eltelte után keresetnek helye többé ne legyen. Nemzeti bank állíttassék. Addig is, még az ősiség eltöröltetvén, a' nemesi jószágok hitelalapul szolgálóknak, városi hiteltár állíttassék, mellyből a' városiak vagyonaránylag kamat általi törlesztésre pénzt kölcsön vehessenek. A' nem nemesek szerzhessenek fekvő nemesi jószágot is, az idegenek csupán akkor, ha magyarul tudnak. Kiveendők e' szabály alól azok, kik nagyszerű gyárokat akarnának e' hazában állítani, kiknek is engedessék meg a' gyárokhöz szükséges földeket előbb is, hogysem magyarul tudnának megvásárolni. A' nem nemesek alkalmaztathassanak minden hivatalra. A' várnok hongyülesileg szabályoztassanak. 'S a' honi gyáripar védmók által biztosíttassék. A' fiumei vasút pártolttassék, ugyszinté a' dunatiszai (pest-szegedi) csatorna is. Az országutak készítéséhez kiki vagy utivámfizetés által, vagy különben vagyonaránylagi fizetéssel vagy munkával járuljon. Az egyedáruasságok töröltessenek el. A' nevelés ügye intézessék el. Minden vallás szabad legyen, 's valláskülönbség jog különbséget ne vonjon maga után. Az egyházi javak birtokosai adjanak számot minden hongyülésen arról: vajjon jövedelmeiket a' kitűzött czélokra fordították e? A' házasság polgári kötésnek nyilváníttassék, 's a' vegyes házasságok ügye törvényileg intézessék el. Az 1ső rész 9ik czime minden honlakosra terjesztessék ki. Hongyülés minden évben tartassék, még pedig az 176⁴/₁₀₀: 2. értelmében Budapesten. A' tanulók (deákok) tanodabüli kicsapás, az ügyvédek silentium által ne büntetethessenek. A' tárnokszék megszüntetvén, a' városi ügyek fölebbvitel útján a' kir. curiához menjenek, mellyhez a' városiak közül is alkalmaztassanak egyedek. A' sajtószabadság sajtótörvények mellett sürgetessék. — Állíttassék országos statistikai bureau, melly minden közügyi adatot szedjen össze 's tegyen közzé. A' kényszerítő megváltás sürgetessék, mégpedig úgy, hogy a' földesur tartozzék a' valtságdíjt elfogadni, 's a' jobbágy is köteleztessék magát kiváltani, mire vezető alkalmas eszközökkel a' hongyülés gondoskodjék. Sok szép eszme nem de? Azonban hány fog ez igék közül testté válni? Szegeden egy társaság alakult, mellynek tagjai egy ifjut saját költségükön a' hongyülésre fölküldik, tőle hetenkinti tudósításokat kívánván; hogy így magát annál inkább képézzék; mert természetesen, hogy feszültebb figyelemmel kell kísérnie a' hongyülést annak, ki folyamatául tudósításokat kénytelen készíteni. Ezt más városok is utánozhatnak.

Eperjesi követválasztás. Miután ide is megérkezett az isméretes k. k. intézvény, követválasztás okáért minden polgárnak kezébe adaték választmányilag egy polgár-névjegyzék, azon világos meghagyással: fontolja meg kiki otthon 23 jelöltjét [mert a' választó közönség 45 élő tagos] 's a' kitűzött napon és órában a' választmány jelenlétében jegyezze azt ki. Azonban mi történt? Még mielőtt ki lettek volna azon jegyzékek osztva, már is kézről kézre járt egy 23 polgárnevet, leginkább a' városi alsóbb tisztviselőket, mégpedig egy vallásfelekezet emberei teljes tökéletes kihagyásával, szerkesztett lajstrom a' végett, hogy ezekre adják a' párthivek szavazatikat. Ez annyira sértő 's boszantó az elmellőzött vallásfelet, hogy olly alávaló pártoskodás ellen hasonló, ámbár nem helyeselhető, ellenadaggal volt ugyszólván kénytelen élni. Ugyde szintén egyszerre gyártatott 's keringett egy harmadik lajstrom, ama burocratia ellen intézett. E' szerint az egy vallásfelekezet — mert fájdalom, Karaffa boldog

idejéből ránk örökölt minden fontosabb kozdetnél e' kérdés: mellyik templomba jár ez vagy amaz? — meghasonolván, könnyen a' más félnek kezeibe játszhatták vala a' többséget. Ezt minden áron mellőzni öszszerőffent a' választás előtti estvén egy, 4 városi tiszviselőből 's egypár más tagból álló dictatura, sorban előidézhető hieit, kiktől elszedi a' választmányilag kiosztott jegyzékeket, 's másokat tukmál rájok, tüstint, in facie judicii, az utóbb említett lajstrom szerint — mellybe 4 másfelekezetű is fel volt kegyelmesen véve — aláhuzandókat. Mi is megesvén, a' szavazók majd felével, mi csoda hogy a' számszámolásnál, egyet kivéve ugyanazon 23 név viritott ki, melly a' dictatori lajstromon volt elvetve? Illyetén testé lön a' választmány intő igéje, hogy kiki itten *tulajdon meggyőződése szerint* válasszon, nem tekintve másnak kegyére vagy haragjára, hanem érdem 's méltánylat szerint. Ezen tanulságos fondorkodás mellett örvendetes az, hogy nem egy közpolgár átálja ezen rászédetést 's pirul szabadakarátjának illy elcsigáztatása miatt, második pedig az, hogy a' polgárság ihletes örömmel fogadta ezen legfelsőbb intézvényt Noe szívárványakint, biztos csalhatatlan jeleül egy igazságosabb jövőnek.

Ezen előzvények után a' belső tanács által kijelöltek közül követekül választattak: Podhorányi Károly v. kapitánya, és Hla vács János községtag, úgy hogy az utóbbi, dicséretes takarékoság tekintetéből, csak akkor megyen fel, mikor a' városok elrendezéséről leszen az országgyűlésnél szó.

Nyilvánvos köszönet. Az idén alapított eperjesi testgyakorló intézet igazgatósága 's minden egyes részvényes tagja a' haza szinte előtt ezennel öszinte szives hálájokat nyilvánítják a' „nemzeti vívó intézet“ 's a' „pesti gymnastika“ nagyérdemű igazgatóinak azon oktatási jótéteményért, mellyben intézetünk mostani mesterét, Wagner Gyulát részesíteni kegyeskedtek 's mellyet mi olly tökének tapasztalunk, melly ifjúságunk közjávára már is szépen kezd kamatozni. — **Krieger Károly**, igazgató. —

Spanyolország.

[Ministerségi ármánykodás. Megújuló vallásosság jelei. D. Francisco infans törekvése Espartero ellen.] Az april. 10iki cortesülésben a' badajozsi választások jöttek vitatás alá, mellyek a' ministerség legbuzgóbb párthiveire estek. A' ministerség mindent elköve te-

hát embereinek föntartására, 's e' macacsságból szenvedélyes vita támadott, mellynek folytában Silva levelet olvasott föl, mellyből világosan tünt ki, hogy a' ministerség a' badajozsi követek megválasztására minden kitelhető ármányt használt, minek következtében e' választási eredvény nagy többséggel érvénytelennek nyilvánított. E' határozat nagyfontossága, mert olly világosan rosálja a' ministerség eljárását, mikép eddig még nem tevő. Ennélfogvást a' ministerek magok is átlátják már, hogy rövid idő mulva mulhatlanul le kell lépniök, 's azért mindent elkövetnek, hogy legalább a' felelősséget rázhassák le magokról, melly törvénytelen tetteikből rájok háramlik. Cortes-fölösztatáshoz nem mernek folyamodni, hanem zendülést akartak támasztani, 's ez okból titkos ügyviselőik által Spanyolországba rontásra iparkodtak birni a' francia földön tartózkodó carlospártiakat; de ármányuk nem sikerült, mert azok minden esetre birnak annyi ildommal, hogy kedvezőbb időpontot fognak bevarni. 's most hatalmas készülnek, hogy annak idejében hatálylyal tűzhesék ki Spanyolországban a' forradalom zászlóját. — A' vallásosság ismét szilárd alapra kezd kapni Spanyolországban, 's minél inkább üldözi a' kormány a' papokat és nyilvánvos vallási szertartásokat, annál nagyobb buzgalommal kezd azokhoz ragaszkodni a' nép, mi annyira ment már, hogy az ifjuság is sűrűn látogatja a' templomokat, 's minden társaságban undort tüntet ki a' vallásatlanság ellen. — Hire járt, hogy don Francisco infans Espartero megbuktatására törekszik, mi annyira lábra kapott a' fővárosban, hogy az infans végre kényszerülve látá magát hirlapok útján nyilvánítani, miszerint illy tervről teljességgel még csak nem is gondolkozott. —

Anglia.

[Indítvány O'Connell igazgatása ellen. Gabonatörvény elleni gyűlések.] O'Connell folyvást utazgat Irlandban, 's egész tehetségét az elválási igazgatásra fordítja; Limerick városba 20 ezer ember kísérte őt, hol azután mindenek előtt oda nyilatkozott, hogy a' szegényi törvényt Irlandban végkép el kell törölni; általában pedig minden tekintetben igen hevesül szólott Angliáról. Clonesben is gyűlést tartott már, hol az ingerültség annyira emelkedék, hogy többeket megsebesítettek, egy katholikust pedig meg is késelték. A' tettes felföldözésire 100 font sterlingnyi jutalmat hir-

dett a' főkormányzó. E' mozgalmak következtében Fox az alsóházban május 11iken indítványt tön, hogy nyilvánítsa a' ház, mikép ő fels. kormányának mulasztatlan kötelessége tüstint intézkedni, hogy az elválás iránti igazgatás Irlandban rögtön szűnjék meg; ha pedig a' kormány rendelkezési alatt álló erő elégtelen arra, ugy a' parlament által rendkívüli hatalommal is ruháztassék föl. A' Standard igen korszerűnek nyilvánítja ez indítványt; a' Sun ellenben célszerűtlennek tartja azt, mivel a' kérdéses igazgatás eddig nem hágtá még át a' törvényszerűség korlátit. — Drurylane színházban husvét után azonnal ismét megkezdé gyűléseit a' gabonatörvény elleni társulat, mellyet folytonos élénk munkásságban tart Cobden. Brougham nevét mindig fütttyökkel üdvözlik e' társulat tagjai. — Taheti benschülöttei, egy angol hajókapitány állítása szerint, a' Marquesas szigetek francia kormányzóját 14 főnyiki-séretestül meggyilkolták. —

Franciaország.

[A' király névnappja. Jótékony vásár a' guadeloupei károsultak fölseggélésire.] A' király névnappja megjelent, de a' várt közboosánat ismét elmaradt. A' palota előtt nagy számú bábész tömeg csoportozott, elmésségét köszörülve a' nemzetörsegi tiszteken, kik szerencsét kívánni siettek a' palotába, 's kapuja előtt csizmákat a' kis savoyardok által fényesre keféltették, kik mintegy kétszázan teljesíték e' fontos kötelességet. Igen föltűnt, hogy a' látogatók száma ezuttal nem volt olly nagy mint máskor, valamint az is különféle észrevételekre szolgáltatott alkalmat, hogy a' nyilvánvos mulatságok sem voltak olly fényesek, mint korábbi években, ámbár most is ugyanannyi pénz rendelték e' célra. Az idő igen kedvezett ez ünnepélynek. — Franciaország, 's jelesül a' főváros előbbkelő hölgyei igen követésre méltó jótékony vállolatra egyesültek; csinos boltocskákat nyitottak ugyanis néhány tereben, hol különféle deli tárgyakat, többi közt saját kezeikkel készített apróságokat árulnak, miket a' divatvilág hősei drágán vásárolnak meg, sőt egyszerűbb emberek is, kik a' szép herczegnökkel 'sat. legalább olly rövid közelebb érintkezésbe is jutni kívánnak. Egy virágbokrocska 20 frankkal is fiztetik meg. Az olly vásárból legközelebb 3 nap alatt 100 ezer frank gyűlt be a' guadeloupei földrengés által károsult szerencsétlen gyarmatosak fölseggélésire. —

É R T E S I T Ó.

Gőzhajók járása.

Indul: **Pestről Pozsonyba 's Bécsbe** mindennap egy gőzös regg. 10 órakor 's minden szerdán és vasárnap reggel egy rakhajó. — **Bécsből Pozsonyba 's Pestre** szinte mindennap egy gőzös délutáni 2 órakor, ezenkívül minden vasárnap és csütörtökön egy rakhajó. — **Pestről Zimony 's Orsova** felé majus elejétől october végeig, hajnalkor hetenkint kétszer (vasárnap és csütörtökön) **Ujvidék** felé minden kedden, majus 24kétől fogva **Mohács és Eszék** felé minden pénteken egy utasi gőzös; végre **Zimony és Drenkova** felé minden vasárnap és csütörtökön, az aldunára mindenkor regg. 4 órakor. E' fölött **Pozsony** és **Bécs** közt mindennap megfordul **Bécs** nevű gőzös az országgyűlési t. cz. tagok nagyobb kenyelme végett 's indul **Pozsony** hól **Bécsbe** regg. 6 órakor, **Bécsből Pozsonyba** ugyanazon nap délut. 4 órakor. Minden akadály 's alkalmatlanság elhárítása végett minden t. cz. utas kértetik elindulás előtti napon pogyászának átvevési nyugtatvány mellett a' gőzhajó-hivatalbau átadására. —
Érkezik: **Pestről Bécsbe** 's viszont mindennap; **Orsova és Zimonyból Pestre** minden vasárnap és csütörtökön.

SCHAEURER LAJOS

ajánlja festékkereskedését, mindennemű rajzoló és festő, lack, olaj-firnájsz, minden bel- és külföldi festék 's ezekhez szükséges eszközökkel.

Pesten Granátos-utczában a' Vármegyeház irányában.

Jelentés.

A' nmgum. kir. helytartótanácsnak multévi octob. 11én 37,164ik szám alatt kelt kegyelmes rendelvénye következtében közhirül adatik: hogy ns Sáros vármegyében kebelezett — Kassához és Eperjeshez két órányi távolságra fekvő, és alapítványi *boroszlói uradalomhoz* tartozó **Boroszló** helysége a' Zsegnyei birtok részszele együtt folyó évi majus 16án a' helyszínén folyó évi novemb. 1ső napjától számítandó hat egymásután következő esztendőre, közárverés útján a' leg-többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. A' nevezett helység és birtokrésze jöve-

delmi ágai: urbéri adózás 22 jobbágy telkektől, 41 jobbágy 's 38 zsellér házaktól; ezen zsellérek közül egy Zsegnye helységében urasági telken lakik. — Gabonából kilenced természetben. — **Majorsági birtok** 462 hold szántóföld. 20¹/₁₆ kaszálóra való rét. — Erdők, mellyekből a' boroszlói és alsó-mérlei jobbágyok tüzi 's épületi fával ellátandók, 776³⁶/₁₂₀₀ hold, egy évi vágás 12¹¹²/₁₂₀₀ holdat foglal magában. — A' királyi haszonvételekhez tartozik egy koresma, egy vzi-malm, és egy kovács műhely. A' bérleti szándékozók tehát a' kitűzött határidőre és helyre elegendő bántpénzzel ellátva meghivatnak; 's a'

helybeli körülmények és szerződési feltételek iránti tudomást magoknak eleve a' hely színén és Kassán a' Nagy-utczán 193ik szám alatt létező Mislyei kerületi királyi igazgatósági hivatal iróteremében megszerzendők, minthogy ez iránt utóbb teendő kifogásaik tekintetbe teljességgel nem fognak vétetni. — Kassán aprilis 10én 1843. 2-2

Katonaság élelmeztetési haszonbér.

Csongrád megye részéről a' cs. k. és megyei katonák élelmeztetése f. évi majus 24ken Szentos városban a' község házával tartandó áresökkenés mellett haszonbérbe fogadatni illy feltételek alatt: 1] a' haszonbérés idő hat esztendőig tart, 2] a' haszonbérlet őt állomási helyen fogja a' természetvényeket kiszolgáltatni; 3] több évi középszámítás szerint egy egész évre kívántatik 1172 köböl buza, 4800 köböl zab, 6928 mázsa szena, 2318 mázsa szalma, melly mennyiség azonban a' cs. kir. katonaságnak átutazta arányában nöhet, vagy kevesedhetik; 4] az állomási helységek elelmezterek tartására elegendő alkalmas helyet ingyen fognak kijelelni. **Dobosy Lajos** m.k. megbízott megyei táblabíró. 1-3

Jelentés.

A' cs. kir. szabad. bécs-gloggnitzi vasutvállalat azon t. részvényesei, kik a' m. hó 15ken lejárt 8ik, vagyis utolsó rész-fizetéseket, illető részvényeikre maig sem teljesíték, ezennel fölszólítatnak, ezen fizetést, az alapszabályszerű 6petes kamattal együtt, mátol számítandó 6 hét alatt, vagyis f. évi junius 15keig teljesíteni, mivel e' határidő eltelése után a' késkedő részvényesek, az alapszabályok 6d. ciklikje értelmében, társasági jogai-
kat elvesztik, eddigi fizetéseik pedig a' vállalat javára rovatnak föl. Bécs, maj. 1jen 1843. A' cs. k. szab. bécs-gloggnitzi vasut igazgatósága. 1-3

Rézműves urakhoz!

Jurenák A. Pozsonyban tisztelettel jeleníti, hogy a' Pozsony melletti ugynevezett maigrabeni rézhámort és henger-művet megvásárolván, egyszersmind annak eddigi tulajdosát, Mayer János urat, nyilvánvos társának fogadta el, 's így e' vállalatot

Jurenák A. és Mayer

cím alatt fogja ezental folytatni. Mayer János ur, kinek eddig szerencséje volt tartós, szilárd készitvény által, a' tvevők bizalmát megnyerhetni, ezental is vezérelni fogja e' vállalat technikai kezelésit; Jurenák A. ur ellenben a' könyveket, számolásokat 's levelezéseket személyesen viendi, minélfogva kértnek a' t. cz. vevők es megbzők, hogy mindennemű megrendelésikkel, tudakozásikkal 's illetőleg fizetésekkel, mindig egyenesen csak az utóbbihoz forduljanak. Alvidéki rézműves urak nagyobb kenyelmére, ugy intézkedünk, hogy Jurenák Pál ur Pesten, mint megbízottunk, a' régi rezet elfogadja, az újat átadja, a' pótlékfizetéseket is elfogadja 's bérmentes tudakozásokra mindenkor válaszolni fog. Pozsony, aprilban 1843. 3-3.

Epen most jelent meg és kapható Pesten **Geibel Karoly** könyvárusnál [hajó-utczában.]

TAKTIKA

vagy
a' politikai gyülekezetek tanácskozásának theoriája
BENTHAM Jeremiás-tól, franczából fordította **DUMONT J.** után **Gindery János.** (2 köre nyomtatott táblával) füzve 1 fr. 30 kr. p. p.